

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

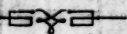
SEMEL IN MENSE PRODIT

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est: in Italia Libellarum 4,80;
ubique extra Italiam Lib. 6,25; Doll. 1,25; Sch. 5; M. 5; Rubl. 3; Coron. 6,25.

Inscriptiones et omne genus indicationes pretio aequissimo referuntur, quod est in commentarii operculo
Lib. 0.10 pro unoquoque centimetro quadrato.

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem, commentarii VOX URBIS possessorem et administratorem

ROMA — Via Alessandrina, 87 — ROMA



Subnotatio fieri potest:

IN RUSSIA

Apud GRUBENNER ET WOLF Apud "KRONIKA RODZINA", Apud BURNS AND OATES

VARSAVIAE POLONORUM
Rakowskie Przedmiescie, 15.

VARSAVIAE POLONORUM
Krakowskie Przedmiescie, 6

IN ANGLIA

LONDON W.
28, Orchard Street.

IN CIVITATIBUS FOEDERATIS AMERICAЕ SEPTENTR.

Apud FRIDERICUM PUSTET
S. Sed. Ap. et S. Rit. Congr. Typ.
NEW YORK CINCINNATI
52, Barclay Street. 436, Main Street.

IN GERMANIA

Apud FRIDERICUM PUSTET
S. Sed. Ap. et S. Rit. Congr. Typ.

RATISBONAE in BAVARIA

IN CANADA

Apud LIBRARIIS GRANGER FRERES

MONTREAL
1099, Rue Notre-Dame.

RERUM INDEX

Intimum **VOX URBIS** gaudium.

Annus MDCCCCIV.

Pactiones inter Apostolicam Sedem et Hispaniam de ordinibus religiosis
constitutae.

De popularium studiis.

De arte poetica ludica, seu de poesi artificiosa.

Ex Scotia. De quibusdam monumentis Christianis symbolos continentibus.

Geographicae res. Christiana Iaponiorum eruditio.

Oblata munera inter solemnia Canonizationis.

De Patrologica disciplina.

Fabulae selectae Fontanii a Io. Bapt. Giraud latine redditae, passim retra-
ctatae a Fr. Xav. Reuss: CXXVIII. Iupiter et Vector. - CXXIX. Felis et Vulpes.

Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.

Acta pontificia: SS. D. N. PII PP. X « Motu proprio » de constabilienda conditione
hierarchica Ordinum Scholarum Piarum et Minorum in Hispania.

Diarium Vaticanum: Coram SSmo admissiones. - Pontificiae electiones. - Vita
functi viri clariores. - Varia.

Annales: Arthuri portus deditio. - Russica seditio. - Africae res.

Publici per Orbem coetus legibus ferendis.

Ioci: Clarorum virorum apophthegmata.

Aenigmata.

In secunda operculi pagina:

" Sociis et lectoribus Commentarii nostri humanissimis, „

In tertia operculi pagina:

Monitum. — Per Orbem. — Epistolarum commercium.

ROMAE

EX OFFICINA PACIS, PH. CUGGIANI

38, Via della Pace

MDCCCIV

SUPELLEX AD RES DIVINAS.

Commentarii VOX URBIS administratio recto tramite suppeditat supellectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad VOCIS URBIS administratorem (Romam, *via Alessandrina, 87*) mittantur, res praecise indicando quae quisque sibi cupit. Gratuito sumptuum aestimatio fiet.

SOCIIS MONITUM.

Sociis pluribus morem gerentes Idib. Novembr. an. MDCCCCII apud Commentarii *Vox Urbis* administratorem officium instituimus quod de negotiis Ecclesiasticis esset; de expediendis scilicet rationibus omnibus, quae apud Romanae Ecclesiae « Congregationes » aguntur.

Itaque si quis procuratione nostra uti velit, profecto temperantiam in pretio, studium atque alacritatem in opere inveniet.

SATURIO

Comoedia latinis versibus conscripta a clarissimo viro Ioanne Baptista Francesia et per Commentarii VOX URBIS paginas vulgata, in volumen redacta est, quod apud Commentarii eiusdem administratorem venale prostat lib. 1.

IN LUDIS LITTERARUM OPTIMA TIRONIBUS SCENICE AGENDI EXERCITATIO.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

PRETIUM SUBNOTATIONIS:

In Italia: Lib. 4,80 — Ubique extra Italiam:
Lib. 6,25, Doll. 1,25, Sch. 5, M. 5, Rubl. 3, Coron. 6,25

SEMEL IN MENSE PRODIT

POSSESSOR ET ADMINISTRATOR:

ARISTIDES LEONORI, eques.
ROMAE — Via Alessandrina, 87.

Intimum VOX URBIS gaudium.

Annus MDCCCC V optimis auspiciis apud nos incepit; primis enim Ianuarii mensis diebus ARISTIDES LEONORI eques, Commentarii nostri possessor atque administrator, inter cubicularios suos ab ense et clamide munere honorario a Pontifice adlectus est.

Intimae laetitiae qua omnes circumfusi sumus qui cum eo in *Voce Urbis* laboramus, sociorum consensum responsurum confidimus.

ANNUS MDCCCC IV.

Quae vota, quaeque spes, prolapsi nuper anni ad exordia, animum nostrum de pacis triumphis erigebant, ea profecto lamentabile fatum fallaci eventu dispersit. Nam contra ipsius Russorum Caesaris auspicia et auguria, quae ille tanta pompa Hagano in conventu celebraverat, apparuit brevi quam inane sit pacis desiderium, nisi cum summo iustitiae et caritatis studio consocietur.

Profecto Ianuarius mensis vix praeterierat, quum bellum illud teterrimum atque atrocissimum inopinato prorupit, quo ipsa Russorum vexilla tam diuturnum tamque adversum fatum terra marique experiuntur. Februario mense ineunte classem hostilem Iaponii congregiuntur, demergunt navigia, litore potiuntur Coreano, suasque ibi innumeras copias inferunt, atque hostes Ia-lu ad flumen superant; Portum Arthurum stricta obsidione brevi deinde cingunt. Post ea diuturnis quidem pugnis et advelitationibus plurimis, at eadem semper fortuna, Russorum classis atque exercitus superata, disiecta, fusa sunt hinc inde, atque Coreanam terram omnem Iaponii tenent usque ad Tsa-ho flumen, ubi tandem hibernia posuere. Ea inter, varia vicissitudine et acerrima undique constantia Arthuriana obsidio deducta est per totum annum,

quoadusque novissimis diebus, Stoesselius ille vir fortissimus, dimissa omni auxiliorum spe, Nogio aemulo tradere arma coactus est, et in deditionem venire. Haec, hactenus relata summam, atrocissimi belli eventus fuere, inter quos cruentissima tamen proelia pugnata sunt terramarique; praesertim vero circa Arthurensium eundem portum, ubi nonnulla quoque ex chalybe maxima tum Russica tum Iaponia navigia paratis sub unda ignitis tormentis disiecta inopinatis occursibus sunt et horrenda clade in mare una cum nautis suis omnibus et navarchis demersa: quorum princeps victima fuit Makarowius, Russorum navis praefectus, qui cum *Caesarevich* navi sua undis est obrutus.

Notandus vero inter reliquas belli vicissitudines Hullensis occursus, quem nova nordica Russorum classis, Rostojewnsckio duce, passa in nordico mare fuit. Quae cum suo in itinere per natantem classiculam piscatoriam noctu transiisset, verita ne inter rates eius missiles naviculae Iaponiorum abderentur, in innocentes Anglos piscatores mortem inferre non dubitavit, qua ex audacia parum abfuit quin Angli quoque in aemulos suos arma sumerent.

Ut vero est, hac saltem ex parte, felici prudentia belli discrimen solutum, ita in Balkanica provincia gentium nostrarum sapientia fecit, ne nimiae ibi perturbationes orirentur. Nam adducti sunt tandem Turcae ut in Macedonum fines, Italo praefecto militum De Giorgis duce, legiones christianorum vigilum deligerent, qui publicam tutelam exercerent, atque ea re ad pacem servandam praevalidum adiumentum conlatum est. Ad rem vero valde profecit foedus quoque Turcas inter et Bulgaros tandem initum, quo praesertim Macedonibus exsulibus cautum est. Sed ingravescit in dies Bulgarorum et Graecorum aemulatio, et per omnes provincias exardescit, eaque nunc, longe gravius quam Turcarum dominium Balkanicas fines perturbat; non enim de Christiana religione vel Mahumetana iam agitur, sed de provinciae imperio inter eos decertatur.

Regum Imperatorumque itinera et visitationes per reliquam Europam regnum pacis confirmarunt. Horum praecipua fuere quae Guilelmus primum Neapolim veniens cum Italo rege habuit; mox Loubetius, Gallorum praeses, Romam visitavit atque suae gentis amici-

tiam cum nostris confirmavit. Kielio deinde in portu Eduardus, Anglorum rex, Guilelmi hospes fuit, moxque Mariembadii cum Francisco Iosepho, Austrorum Caesare, collocutus est. In Balkanica autem provincia Ferdinandus, Bulgarorum princeps, Carolum Rumenorum regem Vindobonae vidit, atque Nischii pariterque Sophiae Petrum, Serborum regem, visitavit. Belgarum rex Berolini Guilelmum Caesarem anno ineunte viderat, anno occidente vero Lusitanorum rex Lutetiam et Londinum, populis acclamantibus, lustravit.

Ceterum sancta foedera ea per itinera, vel aliis modis renovata vel inita: Lusitanorum cum Anglis, Batavorum cum Danis, Gallorum cum Norvegiis, Anglorum cum Germanis, Iberorum cum Lusitanis, Americanorum cum Anglis atque cum Gallis, denique cum Italia. Quorum gravissimum censendum est quod Galli cum Anglis composuerunt suas circa discordias, quas de coloniali imperio dirimendas habent, idque maxime de Mauritaniae finibus et imperio, quod iamdiu coeptae et numquam sedatae civiles discordiae pervastant, quarum pacificatio Gallis omnino suscipienda relinquitur.

Postremo pacis triumphus atque fidei Romae est sub anni occasu celebratus in Basilica Vaticana, convenientibus pompa solemnibus ad Petri solium undique ex orbe christiano Episcopis, ut iubilarem primam commemorationem de edicto iam a quinquaginta annis suavissimo dogmate de Immaculata Mariae conceptione celebrarent. Quas preces, non Romae tantum, sed ubique gentium iis diebus ad Mariam Deiparam oblatas, impetraturas tandem a Deo optatissimas gratias confidimus, populis pacem et veram concordiam, Ecclesiae Christi de inferno hoste victoriam.

PACTIONES

INTER APOSTOLICAM SEDEM ET HISPANIAM DE ORDINIBUS RELIGIOSIS CONSTITUTAE.

DUM in Gallia gubernium in religiosos Ordines furit, foedusque cum Apostolica Sede longe sanctum vesana mente interrumpitur, in proxima Hispania contra novae indu-

Sociis et lectoribus

Commentarii nostri humanissimis.

Novo superveniente anno, quem VIII *Vox Urbis* inscribere gloriatur, non quidem, uti plerumque assolet, nova et magnifica promitemus; non enim sociis et lectoribus, qui constanter in itinere, neque eodem brevi atque expedito, nos comitati sunt, magniloquis verbis temerariisque promissionibus illudere opus est nobis, sed tantum ea adnotare quae in eorum veram utilitatem adducere constituimus.

Vox Urbis itaque in annum M DCCC V ea erit, quam socii voluerunt: commentarium menstruum, qui non unum Urbis augustae matris sermonem, sed omnem cultum et humanitatem referat, eaque omnia quae inde, veluti ex radiationis centro, animos usque a longissimis orbis partibus amice cum genitricis animo coniungere valeant. Disputationes igitur, quae plerosque populos aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones suum locum apud nos hoc etiam anno inveniant, atque simul nuncii, significationes, et documenta, quae tum circa catholicam rem, quam tueri gloriamur, tum circa eventus peculiari nota dignos, in valde simplici dumtaxat et uno opus redant nostrum.

Sed aliud quoque expediemus, quod non paucorum sociorum desiderium explebit; articulos scilicet in quibus, quasi in parva tabula, simplici eoque facili stylo, descriptionibus, narratiunculis, dialogis, argumenta vitae maxime communia tractentur, unde liceat colloquia latine inire atque alere. Ita finem illum supremum, ut latinus sermo universalis, prouti dicunt, reducatur, non modo obliviscemur, imo etiam propius prospiciemus.

Maiora vero comparavit administrator; qui non modo immutatum reliquit pretium subnotationis, quod est in Italia lib. 4, 80; ubique extra Italiam lib. 6, 25 (doll. 1, 25; sch. 5; march. 5; rubl. 3; cor. 6, 25); sed ad magis magisque commentarium vulgandum curis creditum suis rationes vere favorabiles cavit, quae sequuntur:

Si quis socios novos duos comparaverit, pretiumque eorum subnotationis miserit, subnotationem gratis omnino sibi habebit; eoque bono gauderi poterit ipse subnotator novus, qui, sua vice, eadem gesserit. Quum iste scilicet socios alios duos nobis acquisiverit, facultas ei erit non duorum pretium, sed unius tantum mittendi, atque alterum faciendi suum, ut pretio pro subnotatione iam ante misso sese resarciat. Neque eum pudor teneat novos

subnotatores de favore ipsi concesso aliquo modo certiores futuros: hi enim receptionis schedulam, veluti si pecuniam directe per se miserint, regulariter accipient. Haec una conditio, ut novi hi subnotatores intra menses duos, a propria cuiusque subnotatione decurrentes, requirantur, utque omnia ad Aristidem Leonori equitem (Romam in Italia, via Alessandrina, 87) recto tramite mittantur.

Quid plura?... Plura tamen administrator concedere sociis voluit, eaque paene incredibilia; id enim effecit, ut *VOX URBIS* socii e loco domicilii sui in Urbem, atque inde in domicilium suum reverti gratuito possent. Id iis paratum est — bibliopolis, uti patet, exceptis — qui ante Iulium mensem an. M DCCC V sexaginta novas subnotationes collegerint earumque pretium integrum ad administrationem miserint. Societati itinerum notissimae Cook et Son munus commissum; ea, ubi primum a nobis certior facta erit, epistolarum commercium cum socio inibit, omniaque disponet ut is nullo impendio ab *Europae* loco ubi vivit Romam usque, atque Roma in domum suam, secunda, prouti vocant, ferriveharum classi usus, iter aggrediatur. Estne difficile nimis sexaginta socios novos comparari? En rursus benigne succurrit administrator: qui triginta tantum collegerit, dimidiatum pretium itineris habebit.

Sunt tamen qui eiusmodi curas negligent: num his praemium nullum erit? Atqui erit sociis omnibus, qui ante expletum Februarium mensem an. M DCCC V debitum solverint suum; idque, more nostro, pulcherrimum: imago *heliotypice* expressa metr. $0,32 \times 0,45$ Pium X Pontificem referens sacris ad solennia indumentis ornatum atque benedicientem. — Quod si denique socius tabulam illam maluerit metr. $0,22 \times 0,45$ iam in nostrum commodum unice superiore anno desumptam, ac Pontificiam dominationis auspicationem referentem a Pio PP. IX an. M DCCC XLVI peractam, quum exemplaria nonnulla apud nos sint adhuc, eam requirat, nosque, donec possibile erit, ei morem geremus.

Restat nunc ut sollicitudini nostrae sociorum favor in dies crescens respondeat.

Vox Urbis.

bore manuum vitam trahunt, quos Leo Pontifex maximam hominum multitudinem dixit. Nomen vero hoc recolentes, dubia ferme ad mille exsurgunt: de mente eius et intellectu, de eruditione, de multitudinis moribus instaurandis, de viribus quas conferre in rempublicam gerendam illa queat, de ascensionibus, quae eius conatui pateant vel denegata videantur.

Sed de paupertate, de iuribus atque muneribus eius innovandis perardua quaestio quoque est. Verum oeconomica haec, quae dicere iuvat, dubia multis iam doctorum elucubrationibus evoluta sunt. Id vero doctrina tantum tenemus, non lege; nam quae sancire suffragio legatorum in singulis gentibus oportet, perplurima sunt adhuc. Haec, quoad doctos, cognita saltem satisque explorata dici possunt.

Est autem aliud imis ex fundamentis opus aggrediendum. Omnibus enim persuasum iam est, magnum munus reipublicae nunc incumbere, ut agricolis opificibusque is locus restituatur in civitate, quem et natura iubet itemque religio.

Volentis itaque horae, qui praecipui sunt indices, eos persequi oportet. Honestioris ordinis hinc enim studia eminent, inde ipsorum opificum de re sua negligentia et incuria: videmus enim quodammodo philosophos adlaborantes, dum qui laborant nil mente recogitant.

Haec anxium plane considerantis animum faciunt, neque facile innotescit quo melius interpretari ea liceat. Innumerabiles prope res, quae de opificum statu et iuribus docti viri scripserunt, ad trutinam revocarunt et subtili disquisitione examinarunt, recolere heic non iuvat. Sunt profecto haec pulcherrima publicae iustitiae vota, sunt naturalis iuris dilucidae maxime quaestiones, sunt nostrorum temporum et morum investigationes frequentissimae: iamque de populari iure praecipuum condi corpus incipit, quod et plebeium ordinem certis donet legibus et una simul cum ceteris ordinibus florentem efficiat.



De socialistarum vel de catholicorum opinionibus discrimen modo non facimus. Praeterrmittenda divisio haec ad tempus videtur, dum quae de socialistarum doctrinis deque assensibus eius animadvertenda sunt, mentem eorum longius non mutant ab ea quam de instaurandis plebeiorum fortune catholici servant. Iudicium itaque nostrum, modo quidem, non distinguit. Neque ad rem silere iuvat hanc eandem conatum metam laudem potissimam catholicae fidei constituere. Nam ex tot doctrinis, quas socialistae congesserunt, nulla utilitas in populum effluxit; quidquid enim in plebis iuvamen cautum est christianam doctrinam, non socialistarum falsas opiniones, consequi apparuit.

Siquidem natura ipsa sua cuiusvis boni pariendi sterilis socialistarum doctrina mansit, neque ullum in populi utilitatem peperit fructum. Quod vero peragi in solamen pauperum viginti per saecula contigit, id ex Evangelii una lege cautum est. Nihilominus grave est et perarduum intellectu, qui nempe fiat ut tanta doctorum opera ab opificibus agricolisque ple-

rumque negligatur, quorum tamen in commodum tanta studia agitantur.



Hunc profecto fructum immediato effectu paraverunt fallaces socialistarum responsiones. Pluries enim ipsi socialistarum doctores, fassi sunt libere socialistarum operam temporum necessitatibus non subvenisse, atque inde populares, fessis viribus, eorum agmina passim deseruisse.

Interea equestris ordinis qui sunt, veteri ritu pergendam viam suadent, populumque alienum a novis inceptis dicunt, novamque doctrinam maxima iniustitia laborare arguunt.

Socialistae contra medelas hactenus tanto sanando morbo propositas vanas fuisse queruntur, et inutiles, et nimium imbecillas.

Catholici denique causam popularium iustam socialistarum intemperantia late labefactatam asserunt, qui ex plebium paupertate medenda in sanctae religionis delendam causam corruunt.

Quod vero ad catholicorum partem spectat, quam in rem assumpserunt, dum tacent conclamationes et plausus, non omnia tamen dormiunt. Quod enim solet de omni disciplina contingere, id de eorum quoque studiis in plebis bonum contigit. Superata nempe primae aetatis alacritate, prudentum consilia sequuntur. Qui, ut tanta virorum concordia ad optimum exitum evadat, maturius parandam censent sibi viam ad proximum triumphum. Hoc, dum tacet plenum spei silentium, incuriosa plebs causae suae negligens, derelictum inceptum putat, quem cras forte, innovatis viribus, sapientia Christi duce, resumendum habebimus.

A. C.

DE ARTE POETICA LUDICRA

SEU DE POESI ARTIFICIOSA ⁽¹⁾.

Lusus in verbis.

SINGULARE huius lus specimen exhibuit Ausonius in edyllio cui titulus: *Technopaegnon*. In eius proaemio versus omnes voce monosyllaba inchoavit et clausit. Praeterea monosyllabam extremam fecit initium versus insequentis, hoc modo:

*Res hominum fragiles alit et regit et perimit fors;
Fors dubia aeternumque labans, quam blanda fovet*

[spes;

Spes nullo finita aevo, cui terminus est mors, etc.

Uti apparet, sunt versus monosyllaba voce, veluti catena nexi. Verum post proaemium monosyllaba voce iam non inchoantur, sed solum clauduntur, ut hi:

*Annus ab exortu cum floriparum reserat ver
Cuncta vigent, nemus omne viret, nitet auricomum rus,
Et fusura umbras radicibus exigitur stirps, etc.*

Alius lusus in verbis, *epanalepsis* seu « repetitio » nuncupatus, est in distichis, in quibus prior hexametri pars cum caesura penthemimeri, posterior vero pars pentametri eadem continent verba. Huius artificii exempla iam

(1) Cf. num. sup.

suppeditarunt poetae classici. Legimus revera apud Ovidium:

*Militat omnis amans et habet sua castra cupido:
Attice, crede mihi, militat omnis amans*

Et apud Martialem:

*Rumpitur invidia quidam, dulcissime Iuli,
Quod me Roma legit, rumpitur invidia.*

Poetis vero insequentium temporum ita placuit hic lusus, ut ipso integra carmina componerent.

Sic Pentadius in carmine de reditu veris:

*Laeta vireta tument, foliis se sese induit arbor,
Vallibus apricis laeta vireta tument.*

Et in carmine de fortuna:

*Res eadem assidue momento volvitur uno,
Atque redit dispar res eadem assidue.*

Sic pariter Theodolphus in carmine ad Carolum Magnum imperatorem:

*Qui regit arva, polum sit tibi, rex, fautor ubique
Teque iuvet semper qui regit arva, polum.*

Et sic prosequitur.

Tertius lusus in verbis sunt versus *rhopalici* nuncupati, qui a voce monosyllaba ad vocem duarum, trium, quattuor, quinque syllabarum procedunt (*ῥοπάλοι*, id est « clavae instar »).

Hoc artificio componitur carmen quoddam paschale, Ausonii praedicti nomine editum, quod incipit:

Spes, Deus, aeternae stationis induperator,

cui conformis est versus Prudentii (*Apoth.* 86):

Nec capit humanis angoribus excruciaci,

et hic versus Martiani (VI, 574, 31):

O sacra doctorum prudentia fontigenarum.

Lusus parum dissimilis sunt versus, cuius verba eundem numerum syllabarum continent: sunt scilicet *isosyllabica*. Tales reperiuntur memorati Porphyrii versus qui sequuntur, quorum prior continet tantum voces duarum syllabarum, alter trium, tertius quattuor, quartus quinque.

*Alme decus mundi summum, rector pius orbis,
Auguste, invicta populos virtute gubernans,
Iustitia imperii, nationum, Constantine,
Effrenatarum moderamine pacificator.*

Lusus verborum est quoque versus in se continens omnes partes orationis, uti hic eiusdem Porphyrii:

Heu nimis ad caelum properans, ni linqeret ille.

Similis lusus est in versu in se continente sola nomina, uti hic etiam Porphyrii:

Aeternum auxilium invictum iustumque piusque.

Haud dissimilis est lusus in versu, cuius singulae voces constant eodem numero litterarum, ut est hic poetae ignoti:

Sperne lucrum. Versat mentes insana cupido.

Lusus verborum mirus est in epitaphio Vergilii a Pentadio praedicto composito, ubi verba quaterna congruunt; insuper unaquaeque vox hexametri et pentametri sensu sibi respondent. Eu epitaphium:

*Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.*

Scilicet: « Pastor pavi capras fronde; arator colui rus ligone; eques superavi hostes manu »

cuntur pactiones, quibus concordie mente novis pro temporum opportunitate rebus consulatur. Eas itaque hodie exhibemus, quem ad modum apparent ex Actis Pontificiis et Decretis SS. Congregationum, quae Fridericus Pustet bibliopola semel in mense vulgat; qui quidem Latinae translationi notas addidit, praecipiens in novis hisce pactionibus quasdam adduci variationes articulis 29 et 30 «Concordati» initi inter Pium IX et Elisabeth II Reginam Hispaniae anno 1851, die 16 Martii. Praeterea huic concordato articulos quosdam additos esse Conventionem rata habita inter Pium IX et eandem Elisabeth II Reginam Hispaniae die 25 Augusti 1859. Concordatum denique et Conventionem relata esse in opere cui titulus: *Conventiones de rebus ecclesiasticis inter S. Sedem et Civilem Potestatem variis formis initae ex Collectione Romana a Vincentio Nussi, Prae-sulis domestico, etc. excerptae.* (Maguntiae, Kircleim, 1870, pagg. 280-297 et 341-345).

Quibus positis, en novarum pactionum ratio:

«Sanctitas Sua, Summus Pontifex Pius X, et Sua Maiestas Rex Catholicus Hispaniarum D. Alphonsus XIII, ad dubia tollenda quae circa iuridicam conditionem Religiosorum Ordinum in Hispania exorta sunt et ad interpretationem ac vim statuendam, hac de re, sive articulorum vigentis Concordati, sive praescriptionum legis de Adso-ciationibus diei 30 Iunii 1887 sive auctorizationum Ordinibus Domibusque religiosis existentibus factarum, sive denique deliberationum ex parte variorum guberniorum circa hanc peculiaris quaestionem, decreverunt quamdam conventionem inire propterea quae suos Plenipotentiariorum nominavere, nempe:

Sanctitas Sua Summus Pontifex Excmum D. Aristidem Rinaldini, Archiepiscopum Hera-cleensem, Magnae Crucis Equitem regii Ordinis Caroli III et Leopoldis Belgici, nuntium Apostolicum in Hispanico regno, etc.

M. S. Rex catholicus Hispaniae, Excmum D. Faustino-Rodriguez Sampedro, Magnae Crucis Equitem regii Ordinis Caroli III, etc., Senatorem regni, a secretis Status, etc.

Quos inter post invicem tradita ac recognita suae plenipotentiae instrumenta, in articulos qui sequuntur convenerunt:

Art. 1. — Ordines et Congregationes religiosas in Hispania existentes die ratificationis praesentis conventionis, qui ante ipsius promulgationem normis statutis in Decreto circulari regio diei 9 Aprilis 1902 satisfecerint, personalitate iuridica quam in praesentiarum possident gaudebunt; ipsi erunt censendi comprehensi in exceptione statuta in paragrapho 1 articuli 2 legis 30 Iunii 1887 et se regent iuxta proprias regulas et disciplinam ac secundum dispositiones huiusce conventionis.

Art. 2. — Ordines et Congregationes religiosas ius non habebunt alicui subventioni vel auxilio ex parte status; subditi erunt in iis, quae proprium regimen canonicum concernunt, propriis Ordinariis et praelatis peculiaribus, iuxta regulas suorum statutorum et dispositiones iuris canonici et vigentes ecclesiasticae disciplinae, atque, in iis quae suas relationes cum civili potestate concernunt, legibus generalibus regni subiciuntur.

Quod si dissensiones exsurgant, Sancta Sedes et Gubernium Suae Maiestatis amice component difficultates superventuras.

Art. 3. — Domus seu conventus eorundem Ordinum et Congregationum religiosarum erunt subiectae tributis regni quoad bona vel professiones industriasque quas exercebunt, cum paritatis conditionibus ac ceterae iuridicae personae seu subiecta hispanicae, nunquam tamen subiciuntur alicui tributo vel speciali exemptioni.

Art. 4. — Domus et Coenobia probantur quae tempore huius conventionis ratificationis erunt sedes Ordinum et Congregationum religiosarum de quibus sermo in art. 1; attamen interdicitur cuicumque erigere vel constituere novas domus ubi vita communis agatur absque praevio consensu episcopi dioecessani et sine licentia per regium decretum concessa. Omnes huiusmodi licentiae evulgandae erunt in ephemeride vulgo dicta *Gaceta de Madrid*.

Art. 5. — Domus vel conventus Ordinum Congregationumque religiosarum in quibus minus quam duodecim personae communem vitam agentes commorabuntur, supprimendae erunt; earumque religiosi vel religiosae aggregabuntur ceteris conventibus vel domibus eiusdem Ordinis et de eorumque domibus et bonis, in quibus resideant tempore suae suppressionis, libere omnino disponent sui superiores. Cui obligationi non tenentur religiosae communitates in quibus minime conventualis agitur vita, aut quae, ex propria regula, incumbunt operibus caritatis, iuvenum institutioni, adstantiae vel solatio infirmorum, senum, pauperum et derelictorum, itemque domus procurationis aut sanatoria quae variae Congregationes Ordinesque possideant peculiaribus in locis. Articulus iste vim executivam obtinebit sex menses post huius conventionis in ephemeride *Gaceta de Madrid* promulgationem.

Art. 6. — Nullus Ordo novus aut nova Congregatio poterit constitui absque licentia Sanctitatis Suae et sine praevio consensu Gubernii cum Sancta Sede per regium decretum in *Gaceta de Madrid* evulgandum tradito.

Art. 7. — Ordines Fratrum Doctrinae Christianae in eisdem conditionibus esse prosequuntur cum eisdem iuribus ac beneficiis quibus nunc gaudent.

Art. 8. — Quoad adso-ciationes constitutas ad finem aliquem religiosum, quarum socii minime uniuntur vinculo professionis religiosae neque vitam degunt communem proindeque characterem non praeseferunt Ordinis aut Congregationis religiosae, statuitur, quod sine praeiudicio auctoritatis quae ad episcopos spectat in earumdem directione spirituali ac religiosa, ipsae moderandae erunt lege generali de adso-ciationibus et principiis iuris communis, absque ulla restrictione sive in praesenti sive in futurum. Ipsae curabunt ut in speciali libro inscribantur, de quo sermo in art. 7 eiusdem legis de Adso-ciationibus diei 30 Iunii 1887 atque ceteris eiusdem legis praescriptionibus satisfiant.

Art. 9. — Exteri nequeant in Hispania Ordines et Congregationes religiosas constabillire in art. 1 relatas, absque praevia in regno domicilii constitutione iuxta legem communem.

Religiosi qui, propriam exterorum iuridicam conditionem retinentes, intrent vel resideant aliquo in conventu vel religiosa domo in Hispania existenti, subiciuntur dispositionibus omnibus iuris communis vigentis quoad subditos externos.

Art. 10. — In Ministerio Iustitiae peculiaris patebit liber in quo inscribendi sunt Ordines et Congregationes religiosae ad quos haec Conventio spectat, et ceteri qui, iuxta conventiones inter duas potestates, in posterum constituentur.

Art. 11. — Iustitiae ministerium, consentientibus Administrorum Collegio et Apostolica Sede, edicet opportunas normas et declarationes quae erunt necessariae, ut haec conventio ad executionem mandetur quoad Ordines et Congregationes religiosas iam constitutas vel constituendas de communi duarum potestatum consensu.

Art. 12. — Huius conventionis ratificationum traditio Matriti quam primum fiet.

In quorum fidem plenipotentiarum respectivi huic Conventioni subscripsere et suis sigillis obsignaverunt.

Datum Matriti, die 19 Iunii 1904.

L. ✥ S.

✥ A. RINALDINI, Archiep. Heraeleensis,
Nuntius Apostolicus.

L. ✥ S.

FAUSTINO-RODRIGUEZ SAMPEDRO,
Status Administer ».

~~~~~

## Vox Urbis Commentarius

*procuratores quaerit, qui apud externas gentes atque in ipsis Italiae civitatibus magis magisque ipsum Commentarium diffundant; iisque amplam pro laboribus mercedem solvet.*

*Itaque qui rem sibi sumere posse credant, ubique sint terrarum ad ARISTIDEM LEONORI equitem, VOX URBIS commentarii possessorem atque administratorem (Romae, Via Alessandrina, 87) scribant, qui sua vice commercium epistolarum cum ipsis inibit, atque de re omnes explicationes suppeditabit. Iuvenes praesertim invitantur, qui latinam linguam callentes inde sedulitatis suae emolumenta percipere cupiant.*

~~~~~

DE POPULARIUM STUDIIS.

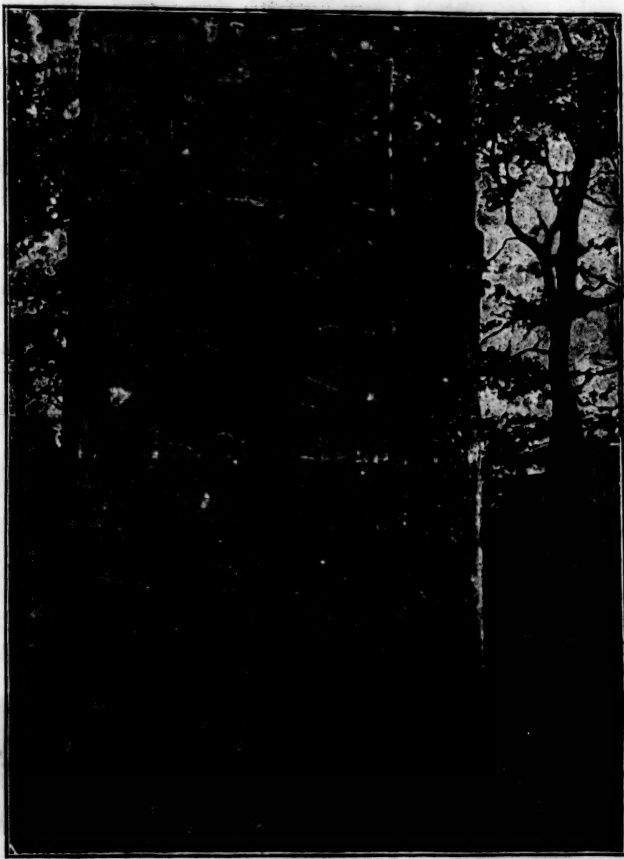
Qui hodie vivunt et multiplicantur populi, quasi praecipuum studiorum obiectum esse facti coram universa humanitate videntur. Nam si iure esset hisce verbis utendum, populum dicemus numerum veluti reipublicae constituere, honestiores ordines contra vitam eius repraesentare. Hi enim numerum illum permagnum suo veluti nutu movent, non aliter ac geometricae formae magnitudinem, quae certa figura continetur. Populum nuncupantes, opifices agricolaeque dicimus, omnesque nimirum, qui la-

GEOGRAPHICAE RES.

Christiana Iaponiorum eruditio.

En ab aetate, qua Tokiensis athe-
naei doctores, in unum conve-
nientes ut suam religionem novae
aetatis necessitatibus aptandam de-
cernerent, concordi voce Christiana-
nam Fidem respuerunt quasi in
suam gentem infensam, vix septen-
nium exactum est; at omnia rur-
sus immutata funditusque conversa
videntur. Id potuerunt pervigiles
atque constantes Christi praeconum
labores, quorum opera ubique mi-
randa non solum in « atheos » atque
in « materialistas » quos vocant,
praevalidum munimentum excita-
verunt, verum etiam fidelium quam-
dam et infidelium negligentiam et
inertiam superarunt omnino. Ne-
que huiusmodi emendationis desunt
indicia; sitque nobis satis, quae
Claudius Ferrandus, sacerdos Gal-
lina, Tokii in urbe evangelizator, ad
rem scribit, enucleare.

Qui quidem in primis memorat
cuiusvis humanitatis primum fun-
damentum in puerorum eruditione
esse constitutum; iuxta modum enim
quo prima eruditio pueris traditur,
eorum deinde mores maturos in annos effingun-
tur, atque ipsius populi consuetudines et rei-
publicae leges flectuntur, immutantur variam-
que induunt faciem. Certum est enim, quum
christiana eruditio defuerit in pueros diffusa,
perarduum sacerdoti futurum adultos homines,
inter errores et culpas senescentes suisque vi-
tiis implicatos, docere fidem. Quae enim man-
suetudo teneris ab unguiculis hominem non
posse, perraro virum vel senem suis legibus
imbuere; quae fides puerum non subegit, obdu-
ratum aetate cerebrum difficilius flectet ad ob-
sequium. Itaque quum hactenus maxima atque
ingens esset obiecta obsistentia ne per Iaponiam
terram sive puerorum ludi sive asyla conderen-
tur, ubi Christi nomen esset sacrum, omnes ple-
rumque sacerdotum conatus in propagandam
eius legem ad irritum passim evaserant. At



Scotorum symbolica monumenta.

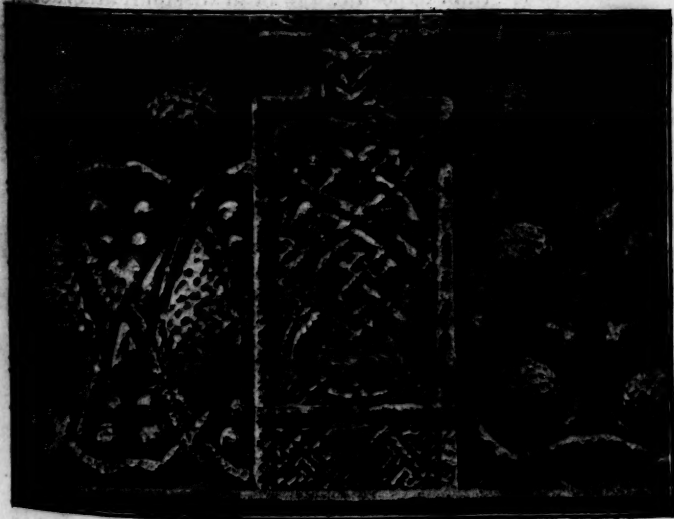
Lapis, altero latere crucem,
altero praeter symbolos eorum similes qui praecedunt,
scenam venatoriam praebens.

hodie Tokienses iuvenes omnes, qui Christi
Iesu Evangelio adhaerent, unionem quamdam
et societatem ferierunt invicem, atque conven-
tum prope ipsum Tokiense athenaeum sibi
constituerunt, simulque et sociis hospitium, in
quo aequales sui excipiantur nostram fidem
profitentes, vel qui in eam animum acclinem
persentiant.

Haec inter, sacerdotes ipsi alterum idque la-
tius sane locum constituerunt, cui nome *geshi-
kuya*, ubi Tokienses iuvenes Christi asseclae
et domum adinveniant et commeatus. Nam ple-
raque huiusmodi invenum hospitia, quae Tokii
florescunt, ea non sunt ubi severa morum pro-
bitas effulgeat, tutaque disciplina vitae viven-
dae observetur. Arbitrium hospitibus absque
lege relinquitur nullaque tenellis animis edu-
catio est; quamobrem quod hodie *geshikuya*

nostri regunt presbyteri, utilita-
tem pariet invenibus maximam
sane, si, quamvis pauperrima
origine ortum sit, optimos iam
salutis genuit fructus.

Iamque ex fausto omine no-
vum surrexit consilium, ad quod
audaces quidem nonnulli manus
viriliter apposuerunt. Aedificium
enim condere cogitarunt, ubi in-
venibus studiis operam praeben-
tibus quasi domum constituent.
Ferrandus ille sacerdos de re
quasi expleta loquitur, atque au-
gurali quadam facundia eam per
partes enarrat, futuramque sobo-
lem paene dinumerat quae ibi
aletur, erudietur et in salutem
universae gentis succrescet. In-
coeptui praeerunt patroni ac tu-



Scotorum symbolica monumenta.

Lapis inferiorem partem crucis, Celtico more ornatae, exhibens.

telaria numina Iesus, Maria, Iosephus, no-
menque eius erit sacro omine a Nazareth
mutatum. Domus exigua hactenus et tenui
apta munero; at dilatabitur sensim si Deus
dederit, si fideles subvenerint. Hebdomadarii
ibi sermones ad hospites habebuntur, ad quos
profecto et ethnici permulti auditores concur-
rent. Exsurgent inde dubia et disceptationes
multiplicabuntur, exque iis Christianae Fidei
splendor, procul dubio, nitentior in dies afful-
get. Sacellum paullatim ibi adicietur, ubi sacri
ritus suavi pompa celebrentur, quorum adlecti
magnificentia venient et populares et inculti
sacra Christi spectatum, ut ad eum conver-
tantur.

Haec sibi avet Ferrandus; haec ut adamussim
consequatur quam citissime iterum iterumque
ex animo ominamur.

OBLATA MUNERA

INTER SOLEMNIA CANONIZATIONIS.

NULLUM est, in Sanctorum canonizatione, ple-
nius maiestate spectaculum, quam quum
Romanus Pontifex, in Basilica Vaticana sub
umbra ipsius Cathedrae S. Petri sedens, mi-
tratus tandem surgit, et suprema qua pollet
auctoritate tanquam Ecclesiae universae Doctor
et Caput, alicui hominum, iam inter Beatos
cooptato, Sanctorum honores decernit. En gra-
vissima, quae tum Pontifex pronuntiat, verba:
« Ad honorem sanctae et individuae Trinitatis,
ad exaltationem Fidei catholicae et christianae
Religionis augmentum, auctoritate D. N. Iesu
Christi, BB. Apostolorum Petri et Pauli ac No-
stra; matura deliberatione praehabita et divina
ope implorata, ac de venerabilium Fratrum
nostrorum S. Romanae Ecclesiae Cardinalium,
Patriarcharum, Archiepiscoporum et Episcopo-
rum in Urbe existentium consilio, Beatum N. N.
Sanctum esse decernimus ac Sanctorum cata-
logo adscribimus; statuantes ab Ecclesia uni-
versali illius memoriam quolibet anno die eius
natali.... pia devotione recolere debere. In no-
mine Pa- α -tris et Fi- α -lii et Spiritus- α -Sancti
Amen ».

Cantato dein hymno *Te Deum*, et invocato
per appositam precem novensili Sancto, Sum-
mus Pontifex Missam solemnem celebrat, in
qua, sub Offertorio, variae fiunt oblationes, de
quibus breviter disserere placeat.

Offerenda munera, quae prope Confessionem
S. Petri exponuntur, haec quidem sunt: I. Ce-
rei quinque, quibus appicta est Canonizati effi-
gies, quorum duo maiores pondus habent libra-
rum sexaginta. II. Panes duo, stemmate Pon-
tificis ornati, quorum alter deauratus, argen-
tatus alter. III. Doliola duo: auratum unum,
quod vinum continet; argentatum alterum, aqua
repletum. IV. Caveae tres aviariae, ex quibus
prima duos detinet columbos, secunda duos
turtures, tertia aves aliquot minores. Caveia,
in nuperrima Canonizatione adhibitae, forma
erat aediculae rotundae, columellis deauratis
circumseptae. Descripta igitur munera, tem-
pore Offertorii, a variis ministris (inter quos
nonnulli Religiosi, si Canonizatus religioso Or-
dini fuerat adscriptus) ad Pontificem celebra-

Est quoque lusus singularis verborum in hoc disticho, ubi singula verba hexametri et pentametri mirifice consonant:

*Quos anguis tristi dirus mulcedine pavit,
Hos sanguis Christi mirus dulcedine lavit.*

Lusus in scandendo.

Est lusus in scansione cum versus scandi possunt non minus sinistrorsum, idest a fine ad principium, quam dextrorsum, idest a principio ad finem, vel recurrente eodem versu, vel alio. Dicuntur omnes versus *anacyclici*, seu *recurrentes*. En exempla:

I° Si legantur sinistrorsum horum hexametrorum «litterae», recurrunt iidem versus eodem sensu:

*Roma tibi subito motibus ibit amor.
Signa te signa temere me tangis et angis.
Si bene te tua laus taxat sua laute tenebis.
Sole medere pede, ede, perede melos.*

II° Si legantur sinistrorsum horum hexametrorum «voces», recurrunt iidem versus, eodem quidem sensu sed parum concinno:

*Musa, mihi causas memora quo Numine laeso
(VERG., Aen., I, 8).*

*Alme pater patriae, nobis te, maxime Caesar
(PORPHYRIUS).*

III° Si legantur sinistrorsum a fine ad principium «voces» huius distichi, recurrit distichon sensu eodem:

*Praecipiti modo quod decurrit tramite flumen
Tempore consumpto iam cito deficiet.*

IV° Si legantur sinistrorsum, a fine ad principium «voces» huius distichi, recurrit distichon sensu contrario:

*Laus tua, non tua fraus, virtus, non copia rerum
Scandere te fecit hoc decus Omnipotens.*

V° Si legantur sinistrorsum horum hexametrorum «voces» recurrunt versus pentametri; sed primus clumbis, alter sensu opposito:

*Est placitum superis tunc haec in gaudia mundi.
Sacrum pinguis dabo, nec macrum sacrificabo.*

VI° Si legatur retrorsum hic versus hexameter, recurrit «versus Sotadeus», idest ionicus a maiore tetrameter catalecticus in duas syllabas impurus:

*Basse bonus si vis, cole Divos, optime Pansa:
cui similis est sequens versus Porphyrii (Carm. XXI):*

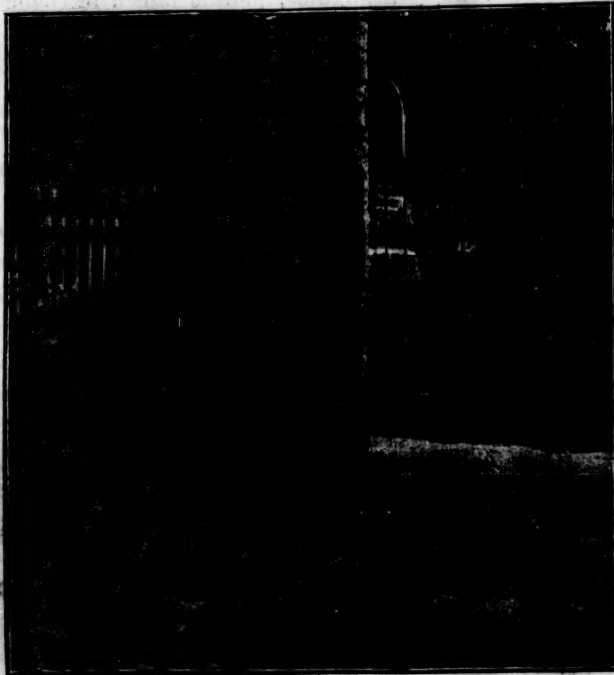
Omne genus metri tibi pangens, optime Basse.

Haec ad specimen dicta sunt; si placuerint alia proxime addemus. I. CLERICO.

Vox Urbis Commentarius

procuratores quaerit, qui apud exterarum gentes atque in ipsis Italiae civitatibus magis magisque ipsum Commentarium diffundant; iisque amplam pro laboribus mercedem solvet.

Itaque qui rem sibi sumere posse credant, ubique sint terrarum ad ARISTIDEM LEONORI equitem, *Vox Urbis* commentarii possessorem atque administratorem (Romae, Via Alessandrina, 87) scribant, qui sua vice commercium epistolarum cum ipsis inibit, atque de re omnes explicationes suppeditabit. Iuvenes praesertim invitantur, qui latinam linguam callentes inde sedulitatis suae emolumenta percipere cupiant.



Scotorum symbolica monumenta.
Lapis binos discos, lunamque crescentem ferens.

EX SCOTIA

De quibusdam monumentis Christianis
symbolos continentibus.

MULTA in *Voce Urbis* de «Symbolismo» (1) legentibus, quorum res antiquiores intersunt, grata et accepta a «Seniore» scripta sunt.

Itaque sub oculos «Senioris» aliorumque lectorum ponere volo, si mihi liceat, pauca exempla symbolorum (vel signorum), qui maxime in antiquioribus Scotiae monumentis Christianis occurrunt, ut, qui sunt talium rerum periti, quasdam notas et figuras forte explicare possint.

Haec monumenta in tres ordines dividuntur a Iosepho Anderson, Custode musei Edinburgensis et a J. R. Allen F. S. A. Londini, in libro, superiore anno edito, cui titulus: *De monumentis antiquioribus Christianis in Scotia repertis*.

Hi ordines sunt:

I. Monumenta, in quibus signa sunt incisa. Huiusmodi lapides sunt rudes et asperi; nec ullo modo est superficies eorum parata ad varias figuras excipiendas. Signa quae in iis occurrunt saepissime sunt bini disci, nonnunquam duabus curvatis lineis coniuncti, nonnunquam cum sceptro in forma Z interposito; vel luna crescens plerumque simplex, sed saepe cum sceptro in forma V iniecto; denique signum «elephantis» nuncupatum, quod huius belluae rudem imaginem praeferat, qui symbolus saepe cum prioribus in eodem lapide invenitur. Ad haec adde «speculum» et «pecten», multaque alia quae *conventionalia* vocamus, aliasque figuras avium praesertim raptorum, piscem, ser-

(1) Cfr. an. V, n. XII et seq.

pentem. Sed in hac classe neque crux neque symbolus alius distincte Christianus videtur, nisi forte piscis, quo ornabant Christiani cryptas in catacumbis; quam ob rem sunt qui hanc classem lapidum christianam esse negent.

II. Monumenta quae exhibent varia primae classis signa ornamentis celticis decorata ipsamque crucem aut alios symbolos Christianos.

Ad hos lapides signa primae classis transportari videntur et in eodem latere cum cruce aliisque symbolis nonnunquam praebentur, sed plerumque in altero crux, signa in altero latere stant. Horum lapidum superficies est plana vel dolata, in qua ornamenta et figurae exstant modo qui Italice *alto rilievo* vocatur.

III. Monumenta in quibus nulla signa primae classis, sed cruces

miro labore decoratae et scenae e vita Domini Nostri aut Sanctorum depinguntur.

Horum autem symboli haud multum difficultatis praebent. Difficultas omnino primae classis inest signis quae in Scotia abundant.

Quid referunt? Quae eorum significatio? In lapidibus primae classis hi symboli soli stant; secundae classis inveniuntur disci, lunae crescentis, elephantis signa iuxta crucem et sanctorum et monachorum figuras insculpta; tertiae classis evanescent.

Vehementer velim speroque quosdam e lectoribus *Vocis Urbis* clavem inventuros, qua huius mysterii portas aperire possimus. Valet.

Scri. Edderton in Scotia.

DONALDUS MACRAE.



Scotorum symbolica monumenta.
Lapis signum equi vestigii et avem raptorem exhibens.

«Exatore caret - sic cogitat impius - alta
Qui colit astra, Deus; creditor ille piger.»
Falleris, impia mens; vigilantia Numinis ardent
Fulmina, sacrilegum prompta ferire caput.
Vectus nave, Iovi mercator voverat olim
Centum, dum saevit dira procella, boves.
Eos homini non unus erat, poteratque elephantos
Mille, semel nugans, addere turrigeros.
Ut tenuit portum, vir coenat et ossa peresa
Incendit, quorum fertur ad astra vapor.
«En tibi - sic irrisor ait - mea fumida vota,
Iupiter! his tauris exsatiare meis.
Quidquid promisi, capis hoc in munere: fumus
Pars tua sit; mihi pars cessit opima magis.»
Dissimulat placida sub fronte Diespiter iram,
Quae tamen erumpit denique fulminea.
Umbra virum nocturna monet, latitare per agros
Auri vim magnam, prodit ei umbra locum.
Huc volat admonitus, velut ad flammantia tecta,
Allaturus aquas, currit anhelus herus.
Cursor at in saevos latrones incidit, auri,
Quo sese redimat, nec leve pondus habens.
Sponte tamen, quo sospes eat, centena talenta
Promittit, propria mox numeranda manu;
Quippe sepulta suo (sub moenibus urbis) in horto.
Dispicet at cautis furibus ille locus.
Quorum dux: «Aliis haec tu mendacia narra;
Fer tua dona nigro (nam moriēre) Stygi.»

CXXIX. — FELIS ET VULPES.

Delphica templa, sua pro religione, petebant
Vulpes et feles, acre vafrumque genus.
Per veteratorum, quo nil sceleratius usquam,
Os habitumque piae Baucidis induerat.
Ne pariat pietas impendia, carpit inemptas
Altera gallinas, altera caseolos.
Longa viae fallunt, blaterando, taedia: suavit
Longa dies fieri garrulitate brevis.
Certant et verbis: abigunt diverbia somnum,
Quem taciturna solet mox generare quies.
Discussis aliis rebus, vulpes ita feli:
«Te supero - dixit - calliditate, soror;
Artes mille mihi.» - Cui felis: «Suppetit una
Ars mihi, nata tamen vincere mille tuas.» - [fervent,
«Falleris.» - «Haud fallor.» Quae dum certamina
Ecce canina sonat vox, metuenda feris.
Tum felis vulpi: «Cerebrum nunc fertile technis
Excutit, latrantes ne tibi colla premant.
Hos ego sic fugio.» Simul arboris ungue tenaci
Summa petit, rapido non adeunda cani.
Interea cursu vulpes secut arva, viasque,
Quas sub humo caecas norat, anhela subit.
At nunquam secuta salus; haec repit in antra
Curto crure canis, fumus et ipse sequax.
Postremis erumpentem latebris, duo tandem,
Quos cita planta, canes enecare feram.
Artes, si nimio sint plures, vix tibi prosunt;
Dum varias adhibes, utilis hora fugit.
Inceps consilium, quo tentes plurima, mitte;
Una sit ars tantum, certa sed unde salus.

Vox Urbis Commentarius

procuratores quaerit, qui apud exterarum gen-
tes atque in ipsis Italiae civitatibus magis
magisque ipsum Commentarium diffundant;
itaque amplam pro laboribus mercedem sol-
vet.

Itaque qui rem sibi sumere posse credant,
ubique sint terrarum ad ARISTIDEM LEO-
NORI equitem, Vox Urbis commentarii pos-
sessorem atque administratorem (Romae,
Via Alessandrina, 87) scribant, qui sua vice
commercium epistolarum cum ipsis inibit,
atque de re omnes explicationes suppedit-
abit. Iuvenes praesertim invitantur, qui la-
tinam linguam callentes inde sedulitatis suae
emolumenta percipere cupiant.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS
SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE.

Ex Congregatione Sancti Officii:

In Missis adhiberi potest aqua naturalis potabilis,
quamquam acidula, gassosa vel alcalina. (Ex litt.
R. P. D. Sancti Officii Assessoris exco. Episcopo An-
glonen. et Turtien. d. xi mens. Augusti an. M DCCC IV).

— Dispositiones, quibus cavetur ne clerici servitio
militari subiecti promoveantur ad Ordines Maiores
ante expletum ipsum servitium militare, praeceptivae
sunt, non tantum directivae. (Ex decr. d. i mens. Sept.
an. M DCCC IV).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum, Indul-
gentiarum et Sacrarum Reliquiarum:

Dignitates seu Canonici, Beneficiati alique Chora-
les omnes, qui sive conficiendis Processibus tum Or-
dinariis tum Apostolicis in Servorum Dei ac Beatorum
causis operam navant, sive uti testes vocati fuerint,
habendi sunt, intra vel extra Urbem, tamquam prae-
sentes in Choro, mutato officio; et ideo omnia per-
cipere debent emolumenta etiam eventualia. (Ex decr.
d. xiii mens. Iulii an. M DCCC IV).

— Verba Rubricae Ritualis Romani cap. 4 Officium
defunctorum, quae ita leguntur: «In die vero... an-
niversaria duplicantur Antiphonae», intelligenda sunt
non de primo tantum anniversario, sed etiam de ce-
teris anniversariis sequentibus annis celebrandis. (Ex
decr. d. iv mens. Novembr. an. M DCCC IV).

— In missa solemnī coram Episcopo celebrata Ca-
nonici venientes ad circulum et ab illo recedentes ad
Agnus Dei utroque genu flectere versus Altare de-
bent, nisi ex consuetudine obtinuerit genuflexio sim-
plex, iuxta decretum Rhemen. 20 Maii 1904 (1). (Ex
decr. d. iv mens. Novembr. an. M DCCC IV).

(1) Cfr. Vox Urbis an. VII, n. IX, pag. 70.

ACTA PONTIFICIA

SS. D. N. PII PP. X.

MOTU PROPRIO

De constabilienda conditione hierarchica
Ordinum Scholarum Piarum et Minorum in
Hispania.

(Cfr. num. sup.).

VIII. Quidquid a Curia Regulari, quae Romae est,
pro auctoritate edicendum erit, per Vicarios Gene-
rales ordinario transmittatur. Quin vero ab iisdem
Vicariis edoceantur ac votum exquirant, Supremi Mo-
deratores Ordinis nulli obedientiam quam vocant, or-
dinario dabunt extra fines Hispaniae exsequendam.
— Nemo autem Religiosorum egredi ex Hispania po-
terit, etiam ut Romam veniat, nisi facultate facta a
Magistro seu Praeposito Generali: quod si ab hoc
arcessatur, abnuere nequaquam poterit eo pergere,
quo advocabitur.

IX. Supremo Ordinis Antistiti reservantur novae
domorum fundationes, expulsionēs Religiosorum eo-
rundemque dimissiones ex Ordine, exequutio Rescrip-
torum apostolicorum quae commissae fuerint Modera-
tori maximo, nulla mentione facta Vicarii Generalis
hispani: item statuta et mandata quae quamvis statu-
tutorum generalium mutationem minime importent,
quovis tamen modo substantialia Ordinis attingunt.

X. Vicarius Generalis ius habet invisendi etiam
per delegatos, domos universas quae in Hispania sunt
quaeque cum Provinciis hispanis sunt coniunctae. Ad
eundem vero appellandi ius est Religiosis omnibus,
qui eius ordinaria vel delegata auctoritate reguntur.
Incolume tamen esto Magistro seu Praeposito gene-
rali ius invisendi, etiam per delegatos, domos quae
Vicariis subsunt, itemque excipiendi appellationes
Religiosorum quorumcumque qui Vicariis eisdem sub-
duntur.

XI. Religiosi hispani, qui necessariis ormentur do-
tibus eligi poterunt ad munia quaecumque universi

Ordinis gerenda etiam ad Magisterium maximum:
quare in Capitulis generalibus omnes et singulae re-
gulares provinciae Hispaniae iura omnia et officia
habebunt, quibus ceterae utuntur. Praeterea religiosi
hispani ius habent ut unus saltem ex eorum numero
sit *Assistens* vel *Definitor Generalis* in suprema Or-
dinis Curia, prout leges eiusdem Ordinis ferunt. —
Item Vicario Generali ius esto idoneum e suis alum-
num praesentandi, a Ministro seu Praeposito Gene-
rali ad triennium tantum adprobandum, qui *Vice-pro-
curator* Hispaniae Romae sit (nisi ipse Procurator
Ordinis universi Hispanus fuerit), habeatque secum
adiutores pro munere. — Tandem Vicarius Generalis
tertio quoque anno Romam veniat ut (salvo iure vi-
sitationis quod Moderatori Generali competit) *vice
procuratorem* hispanicam invisat, deque statu Pro-
vinciarum Hispaniae supremae Ordinis Antistiti rati-
onem reddat.

XII. Quum Ordo Minorum S. Francisci itemque
Scholarum Piarum unicus sit atque individuus, reli-
giosae professiones non in manibus modo Superio-
rum Hispaniae emittantur, sed praecipue, immo vero
necessario, in manibus Ministri seu Praepositi totius
Ordinis.

XIII. Vicarii Generales tum Minorum tum Scho-
larum Piarum, qui nunc sunt in Hispania, itemque
qui a consilio eisdem sunt, hac vice tantum, biennio
in munere permanebunt: elapso biennio, Capitulum
interprovinciale, ut supra dictum est, celebrabitur. —
In posterum autem, ut rectius res eveniant, iidem
Vicarii Generales eorumque Consilarii suo munere
decident quoties Capitulum generale cogetur, elapso
videlicet mense ab eius celebratione, ut supra edi-
ctum est art. III.

XIV. Si qui demum actus, ob *substantiales* defe-
ctus, nulli fuerint atque illegitimi usque ad horam
receptionis huius Motu-proprii; eos, si sanabiles sint
benigne sanamus et convalidamus.

Hae Nostrae declarationes et praescriptiones, vix
atque acceptae fuerint, pleno robore fruentur, non
obstantibus quibuscumque etiam specialissima men-
tione dignis.

Patrocinium Immaculae Virginis Mariae opemque
Francisci et Iosephi Patrum Legiferorum Religiosis
Minoribus et Scholarum Piarum hispanis implorantes,
Franciscali et Calasancianae Familiae universae apo-
stolicam benedictionem paterna charitate impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum in die festo SS. Apo-
stolorum Petri et Pauli MCMIV Pontificatus Nostri
anno primo.

PIUS PP. X.

DIARIUM VATICANUM.

(Die XXI mens. Dec. M DCCC IV - die XX mens.
Ian. M DCCC V).

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites
aliosque viros, qui sui cuiusque muneris gratia Pon-
tificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt,
iuxta admissionis diem: Sacer Senatus, legatique
omnes exterarum gentium apud Apostolicam Sedem,
omina in novum annum offerentes; peregrini ex Tri-
dentina provincia a Galeazzo de Thun Hoenstein co-
mite coram adducti; Philippus Orsini princeps Solio
Pontificio adstans; Hyacinthus Cormier, Ordinis S. Do-
minici administer generalis; Mathias Raus, rector Con-
gregationis SSmi Redemptoris; Pechenard antistes,
rector athenaei catholici Parisiensis; Gordey, Pari-
siensis Vicarius generalis cum parochorum mahu
eiusdem civitatis; Lugdunenses peregrini ab emō ar-
chiepiscopo suo coram adducti, inter quos Dadolle
antistes, illius catholici athenaei rector; Eugenius
Pongracz, Hungarus dynasta; Iacobus Radini Tede-
schi, Bergomensis episcopus electus.

Pontificiae electiones.

Emus vir Franciscus Cassetta Sabinae episcopus,
loco emi viri Marii Mocenni, vita functi, deligitur.

tem deferuntur, praeiunguntque gestantibus tres Patres Cardinales.

Res autem oblatae (uti omnes in Ecclesia sacri ritus) mysticam habent et refertam utili doctrina significationem, quam obiter saltem memorare iuvat. Per « ceram » igitur, quam apes castissimae e rebus naturae pulcherrimis, quales sunt flores, collegerunt, corpus Christi intelligitur, quod in virgineo Mariae sinu, labis omnis experte, opera Spiritus Sancti formatum est. « Linum » sive « ellychnium », cereis immixtum, animam Christi significat; accensa vero flamma denotat Divinitatem, quae Ignis consumens vocatur, et Lux est quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Referuntur etiam cerei ad ipsos Sanctos, quibus honores tribuuntur; illi enim lumina sunt splendidissima, quae sub modio iam non latent, verum, super candelabro posita, totam Ecclesiae domum illustrant.

Per oblatos « Panes » Ille designatur, qui de se dixit: « Ego sum Panis vivus, qui de caelo descendi ». Quibus verbis et sacra Eucharistia designatur, et pabulum praedicati verbi divini, quo rite nutrita mens ad aeternam coenam perveniet. « Vinum » symbolum est divinae caritatis, qua bene ordinata, introducitur anima in mysticam Regis superni cellam vinariam. « Aqua » designare potest huius mundi adversa, quorum fluctus non potuerunt in Sanctis extinguere caritatem.

Per « Columbos » tandem, « Turtures Avesque ceteras », variae significantur virtutes, quibus inclaruerunt christiani heroes ad apicem sanctitatis enisi. Columbi ac turtures assiduo suo gemitu imagines sunt Sanctorum, qui illatas Deo iniurias perpetuo lugent ac deprecantur. Idem alites, tersi semper ac nitidi, a sordibus omnino abhorrent. Pacis sunt amantes, carentque propterea adunco rostro et pugnaci. Putres accipitrum dedignantur escas carneas, vesci soliti granis triticeis, corruptioni non obnoxii. Minores autem aviculae in deliciis habent Dei laudes concinere et, relicta sordida terra, consurgere in caelum, eiusque pellucida spatia alis sulcare. Qui volucrum mores nonne apte adumbrant virtutes lectissimas, quas homines sanctiores exercere consueverunt?

Hactenus dictis, quae ad rem ipsam pertinent, liceat aliquid addere, quod dicentem respicit. In nuperrima enim Gerardi Maiellae canonizatione, is mihi obtigit honor, ut, indignus licet eiusdem Sancti sodalis, ad pontificium Pii X solium duos deferrem columbos, aurata cavea inclusos. Eo dum processu, subiit repente textus ille Psalmistae (Ps. LIV, 6): « Quis dabit mihi pennas sicut columbae? » Quae sententia quum, levi inducta mutatione, versum sapphicum efficiat, illico statui de oblatibus columbis, si vel parum faveret musa, carmen scribere sapphicum. Quod paulo post compositum hic subiicio, lectorem rogans, ne illud censor diiudicet nimium severus.

PAR COLUMBORUM

S. GERARDO MAIELLAE OBLATUM.

« Quis mihi pennas dabit ut columbae,
Quis ad excelsos, duce te, Gerarde,
Evolem montes, ubi sanctitatis
Palma virescit? »

Has susurrabant mea labra voces,
Quum, Pio sacris operante, binos,
Aurea clausos cavea, iuberer
Ferre columbos.

Alites, plumā bicolore natos,
Diceris vestem simulasse nostram:
Nigricans illis toga; colla circum,
Candida vitta.

O ut in terris (ita cogitabam)
Caelitum mores retulit Gerardus!
Castus ut vixit, pius et superni
Cultor amoris!

O ut enixā prece supplicabat,
Sive sub Christi cruce condoleret,
Sive maternis recipi Mariae
Posceret ulnis!

Ut sitit Iesum, quoties latentem
Visit in templis Epulumque factum!
Ardet ardentem; gena prodit imos
Pectoris ignes.

Gaudet alatis aduisse votis
Aetheris summas rutilasque sedes;
Nec semel corpus, volitante mente,
Surgit in auras.

Quo praeivisti, trahe me, Gerarde;
Angulum caeli resera sodali;
Da columbinis ego, te magistro,
Moribus utar.

FRANC. XAV. REUSS.

DE PATROLOGICA DISCIPLINA.

SANCTORUM Patrum aetatem latius in dies et fusius historicorum investigationes recolunt.

Iam enim Tillemondii atque Ceillerii opera, quae saeculo XVII ac XVIII ineuntibus edita sunt, ieiuna nimis lateque deficientia esse censentur, quum praesertim quae recens historicorum studia captarunt in minimis praesertim perscrutandis, frustra desiderantur.

Instaurata itaque historicae disciplinae fortuna, auctum est a saeculo scriptorum agmen, qui de Patrum scriptis deque christianae doctrinae emolumentis ab antiquissimis ecclesiae temporibus inquisiverint.

Munscherius, qui dogmatum historiam recoluit, Mohlerius, qui ad tertium usque Ecclesiae saeculum SS. Patrum gesta prosequutus est, Fesslerius, qui *Patrologiae Institutiones* digessit, Alzogus et Nirschlus, qui de re tractatum edidere, praecipui viri sunt, quorum opera inter Germanos Patristicae, quam dicunt, disciplinae studia evulgata sunt.

Maximum vero ad rem incrementum viri potissimum attulerunt, qui *Bibliothecae theologiae historicae* commentariis adlaborant, Germani sive, sive Galli, quibus ex catholicorum athenaeis doctores praesunt; atque Mercatius quoque, Vaticanae bibliothecae « scriptor », magnam contulit operam.

Qui immo quum italico sermone interpretatus sit librum de SS. Patrum historia a Bardenhewerio conscriptum, opus inter Italos vulgavit, quod inter Germanorum theologos sacrae patrologiae studium quam maxime fovit.

Quamquam desiderabatur adhuc a plurimis compendium quoddam brevius, ut claro quidem ordine digestae ac tuto iudicio notitiae de re enuclearentur, quae ad iuvenes erudiendos

essent satis. Expetita sunt haec a Bardenhewerio ipso, qui tamen quum acrius hodie incumbat in magnum conscribendum librum de antiquissimis theologiae scriptoribus, petentibus obsequi haud valuit.

At Rauschenius, in Bonnensi athenaeo doctor, amico in opus digne successit. Eius labore manualis liber conflatus est de patrologia et de historia dogmatum, quem superiore anno Friburgi editum laetantes passim viri docti exceperunt ubique, et Caietanus Bruscolius italico sermone Florentiae vulgavit lectissime.

Profecto Rauschenius in amplissima investigationum librorum quaestionumque segete veluti suo in praedio obversatur; neque liber est cordatis viris probatus, quem ille non noverit, atque non in utilitatem legentis usurpet: sententias vero tantum colligit et brevi calamo adnotat, quas diuturna investigatio suavit. Quodsi quaestiones sibi exponendae sint, sub indice adhuc, eas perbelle enucleat hinc inde ita ut aequo animo disputationis statum exponat auctoresque indicet, quos sequi vel legere iuvet, ut perspecta undique rei conditio habeatur; neque tamen quidquam omittit, quod vel auctoritate vel doctrina gravius videatur: itaque iucunda mente auctorem sequimur, dum omnia quae vel maxime recens criticae artis periti ad invicem obversantes disseruerint relata ad unguem habemus.

Duae insuper eminent prae ceteris in libro laudes; prima quae digestas ibi res complectitur, altera quae disceptationis modum respicit. Rauschenius enim, Dickampio doctore, ut ille fatetur, suadente, praeter scriptores Novi Testamenti « apocriphos », Veteris etiam « apocriphos » recoluit et addidit, etsi eorum opera ad christianas gentes nonnisi ex Hebraeorum tramite pervenerint. Id vero ideo cavit, quia ipsi apocriphi libri, etsi ex parte tantum post Christum natum digesti, ad cognoscendam tamen latius historiam Ecclesiasticarum litterarum antiquissimam quam maxime adjuvant.

Rationem denique operis si perscrutemur, eam omnino historicam invenimus, ab « apologetica » maxime alienam; quod libri ipsius ea laus est, quam iterare de similibus operibus perraro licet.

Rauschenio itaque usi, tuto animo sumus de enarratarum rerum veritate absque studio partium exposita; quo fit ut discipuli athenaeorum exerceantur satis ad veritatem nullo metu nulla haesitatione perquirendam, quod non facile obtineri solet. Disciplinarum enim studia ideo persequi oportet, ut, una caritate duce, nihil effictum, nihil falsum doceant, sed veritate tantum ministra, bonum fidei hominumque comparent.

FABULAE SELECTAE FONTANII
A IOANNE BAPT. GIRAUD LATINE REDDITAE
PASSIM RETRACTATAE A FRANCISCO XAV. REUSS (1).

CXXVIII. — IUPITER ET VECTOR.

Aurea templa forent, si quae periturus in undis
Vovit nauta Deo munera, ferret item.
At renuit, fugiente metu, sua solvere caelo
Vota, licet fisco dura tributa ferat.

(1) Cf. an VII, n. X.

Vox Urbis Commentarius

procuratores quaerit, qui apud exteras gentes atque in ipsis Italiae civitatibus magis magisque ipsum Commentarium diffundant; iisque amplam pro laboribus mercedem solvet.

Itaque qui rem sibi sumere posse credant, ubique sint terrarum ad ARISTIDEM LEONORI equitem, *Vox Urbis* commentarii possessorem atque administratorem (Romae, Via Alessandrina, 87) scribant, qui sua vice commercium epistolarum cum ipsis inibit, atque de re omnes explicationes suppeditabit. Iuvenes praesertim invitantur, qui latinam linguam callentes inde sedulitatis suae emolumenta percipere cupiant.

PER ORBEM.

HUMANARUM rerum id profecto lamentabile est, ut, quodcumque sit vitae genus, quaevis hominum ars, nulla tamen a fortunae ictibus immunem praestet; sed et militia pariter et ius, sapientia et philosophia, manuum labores terrarumque cultus iidem obnoxia infortuniis iidem calamitatibus fiant.

Haec menti redibant Idibus Ianuariis, quum audiebamus grave discrimen quod Neapoli in athenaeo iuvenibus doctrinis operam dantibus contigit, quos in summo sapientiae templo Deus a mortis proximo discrimine vix sospitavit. Nam, dum hi in aulis ad S. Andreae lectorem de viventibus in corporibus hominum viribus exaudiebant, altus repente fragor insonuit. Ecquid igitur? Nonnulli ex discipulis, qui nimio forte doctrinae desiderio capti in summis aulae subselliis stabant, nescio qua causa repente considerunt, atque fracta hic illic membra retulere. Aufugerunt ceteri iuvenes certatim exterriti, aufugerunt doctores, ac turmatim ad ostia ut exitum captarent pugnabant. Vulnerati tum ex prolapsu, tum ex precipiti fuga plurimi.

Haec dum in athenaeo fiunt, hiems rigidissima, quae vel Neapolitano ridenti sub polo saevit, per vias urbis grassatur atque misellos aggreditur plebis filios, qui nec satis cibi, nec satis vestium eius ad vim expellendam habent. Et profecto in *Reclusorii* quam dicunt platea senem quemdam usque enecavit, qui quum septimum supra octogesimum annum feliciter iam explevisset, haud certe praenoverat sese hiemis rigore iri confectum.

Ea inter, multa profecto audacia praediti iidem videntur Angli nautae, qui hac tempestate, ne-

que oceani procellis neque hiemis asperitate deterriti, auri fame compulsi in thesauri quaestum profecti sunt. Hi ad Coecos insulas quum appulissent, ubi conditum aurum dicebatur, armis repulsi sunt ad navigia ab Haroldo Gray americano duce, qui a Costaricana republica primus aurariae illius insulae dominium acceperat. Eam ob rem Costaricani milites intervenire coacti sunt, ut contententes hinc et inde cohiberent.

Navalis fortuna alia fuit quam Loire, Gallica navis, experta est prope Philippopolim. Quae quum secum ex corticibus arboreis deferret pondus, hoc repente ignis aggressus est et brevi a ligneis acervis ad navis ipsius parietes transgressus, nautarum vitam summum in discrimen attulit. Iis vero optima in tanto periculo sors occurrit: navigium fuit, quod prope eos transgrediebatur, cuius a nautis recepti sunt et sospites facti.

Tutius contra iter regulis patet terra marique. Zanzibarianus Caesar, *Koerberium* navigium conscendit, Ougandam regionem lustrat, eius maximos per lacus discurrit atque Moulaza ad portum appellit. Inde vero Londinum Caesar proficiscitur legatus suae gentis ad Eduardum regem, ut iura et res publicas populi sui apud eum tueatur. Iacobus autem ille, Saharianus Caesar, licet, ut in superiore fasciculo diximus, militiam, classemque amiserit, pecuniae tamen satis adhuc habet, ut per Europam discurrat. Igitur Lucernam in Helvetiis tenuit, ibique dicitur orationem habiturus ad populum Helveticum, ut ibi forte asseclet et discipulos nanciscatur, qui una secum ad Saharianum desertum descendant. Quos profecto si pingui stipendio, ut ille solet, deligat, haud difficile credo fore ut magnum eorum nume-

rum inveniat. Quum vero tandem aliquando pecunia defecerit, quid de regno, quid de Caesare erit?

Profecto diuturnum magis regnum doctrinae et bonarum artium quam pecuniae est in terra. Et sane: nonne in theatro musices maximo Luttetiae repetitum centies musicum opus actum est, a Georgio Bizetio conscripto, quod a *Carmen*, Iberica virgine, nomen celeberrimum habet? Proxime vero *Manon* quoque dramatica a Massenetio inventi quingentesima repraesentatio habebitur, cui aderit propitio fato auctor ipse, et meritissimos plausus excipiet; quos ferme, prae militum ducibus et prae victoribus populorum, liberalium artium et doctrinarum cultores iure meritoque lucrantur.

EPISTOLARUM COMMERCIIUM.

- Cl. v. IO. BAPT. FRANC., Augustae Taurin. — Nonne me mortuum putas? At spero brevi fore ut ad te longius scribere possim. Ignoscas interim homini curis oppresso, meque antiqua dilectione proseguaris.
- Cl. v. REG. MUL., Berolini. — In II aenigmate num. sup. pro memoris lege memoris. Ah! istae litterulae!
- Cl. v. ANT. BERN., Lugduni. — Opus quod desideras, bibliopola ipse ad te mittet.
- Cl. v. PETRO TERGESTINO. — In proximum numerum.
- Cl. v. IAC. TAS., Molosmii. — Gratias tibi ago et habeo. Fausta cuncta, prospera, felicia tibi, uxori, liberisque... futuris! — Ecquando scripto aliquo *Vocem Urbis* honestabis?

— Guillelmus O' Connell, episcopus Portlanden. inter episcopos Pontificio solio adstantes refertur.
— Franciscus Faberi, a secretis Vicariatus Urbis, et Antonius Nemes, parochus Budapestinus, Urbani Antistites dicuntur.

Vita functi viri clariores.

Die xxiv mens. Decembr. an. MDCCCIV Florentiae, quintum ac nonagesimum annum agens, vitae cursum placide absolvit Raphael De Courten comes, atque iamdiu dimissi exercitus Pontificii ultimus imperator.

— Die i mens. Ianuar. an. MDCCCIV Rhemis obiit Purpuratus Pater Benedictus Maria Langenleux, illius dioecesis archiepiscopus, vir pietate ac religionis studio insignis. Satis sit eius sollicitudinem commemorare, qua memoriam cultumque renovavit Urbani II, celeberrimi illius Pontificis, qui crucisignatorum militum expeditionem edixit; atque eucharisticum conventum Hierosolymae ab ipso Rhemensi archiepiscopo congregatum, qui tamquam legatus «a latere» Pontificis eidem praefuit. Natus erat Villae Franciae in oppido ad Lugdunum die xv mens. Octobris an. MDCCCXIV.

Varia.

Inter Beatos relatis Stephano Bellesini sacerdote ex Ordine Eremitarum S. Augustini; Agathangelo Vendomensi atque Cassiano Nannetensi, sacerdotibus ex Ordine Min. S. Francisci Capulatorum in odium christianae fidei ab Aethiopibus interemptis; Ioanne Baptista Vianney, parcho vici Ars; Marco Crisino canonico atque Stephano Pongrácz et Melchior Grodecz sacerdotibus S. I., Pontifex veneraturus in Vaticanam basilicam descendit d. xxvii mens. Decembr. an. MDCCCIV; d. i, viii, xv sequentis mensis Ianuarii.

— Die xvii mens. Ianuar. coram SSmo habetur «Congregatio generalis» ad disceptandum de virtutibus Ven. Servae Dei Magdalenae Sophiae Barat; Conditricis Societatis religionum virginum a SSmo Corde Iesu.

— Die xviii Cathedrae S. Petri sacra in Consistorii aula Pontifex sacra litat coram Sodalitate Petriana e Catholica Italicorum Inventute, quam deinde benigne alloquitur.

— Die xxi agnos qui lanam ad sacra pallia conficienda hoc anno suppeditabunt, de more oblatos Pontifex accipit.

~~~~~

## ANNALES.

#### Arthur portus deditio.

Arthur portus Iaponiensibus deditio, quae prima Ianuarii mensis die nunciata est, quamquam diu praesensa, omnium tamen animos commovit, qui diuturnae mirandaeque defensionis ita consueverant, ut per aliud tempus Russos hostium oppugnationi restituros autumarent, donec Suebica classis ad liberationem tandem veniret. Alia, contra, fata scripserunt, atque finem bellico huic episodio imposuere, quod, si gloriam Asiatici imperii auxit, non quidem dedecori victis evasit. Iure igitur meritoque sensit Guillelmus, Germanorum Caesar, qui liberaliter de more agens, utriusque exercitus ducem maximis militiae honoribus per se voluit insignem.

Quanti vero circa belli exitum res habenda sit nemo asserat; scimus enim in Russorum administrorum animo esse, ut certamen prosequantur, nova auxilia eaque longe plura, quam Kuropatkinus satis esse censeret, mittentes; scimus Iaponios ipsos opibus auctos, sive quae ad Arthurum portum obsidendum hucusque adhibitae sunt, sive quae ex novis delectibus

congregantur. Id unum affirmare licet, eo diuturnius bellum futurum, quo minus prospere arma Russiae cesserint; dummodo ne inopinati eventus intercedant.

#### Russica seditio.

Qui quidem hand improbabiles Russorumque imperio teterrimi instare apparuerunt. Praetereo tormenta bellica, non pulvere tantum, sed igneis globis munita eaque in Caesarianas aedes impulsa, dum sollemnia ad Newae flumini benedicendum peraguntur; concedo enim heic negligentiae non sacrilegii crimen; sed operariorum motus recolo, qui desertis navalibus ad ipsum flumen, sibi adiectis operariis undique ex opificiis collectis, Gapony sacerdote suadente, petitionem pararunt, quo non modo sibi maturius de mercede consuleretur, sed universae civitati provideretur, populare suffragium concedendo atque novam constitutionem. Rogarunt etiam ut Caesar petitionem coram populo exciperet; re autem denegata, ad seditionem, tumultus, rapinas processere, ita ut, dum scribimus, caedem innumerorum hominum nuncii attulerint, atque rebellionem praeter Petropolim proferri. Quid inde? Facinora ne brevi lugemus, quae saeculi XVIII finem in Gallia pessumdedere?

#### Africae res.

Dum in Mauritania intestina odia minime remittuntur, gubernium, Turcarum Imperatori obsequens, exteris hominibus qui in regno morantur favet, Gallis praesertim, cuius legatio, reiecta prius, Fez urbem nunc tenuit, Mauritanorum militum agmine stipata.

Pariter in ultima Africa res prospere in Germanos vertere videntur; qui tamen multas copiarum iacturas passi sunt.

~~~~~

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS.

In Austria novum administrorum collegium compositum, cui Gautsch dynasta praees.

In Dania administri a munere sese abdicarunt; Christensen, qui publicae institutioni praecerat, munus sibi commissum absolvit novos advocandi.

In Gallia a coetu legatorum praeside Doumer electo, gubernio adversante, Combes sociique munus dimiserunt. Rouvierio mandatum, ut novos deligeret.

In Germania utriusque coetus resumptae sessiones, oblataque ad disceptandum est expensarum ratio.

In Graecia coetus dimissus, novaque comitia ad diem v proximi mens. Martii indicta.

In Hungaria ad novum coetum brevi renovandum acriter disceptatur.

In Rumenia pariter coetus a rege solutus, suadente Cantazucene doctore, administrorum collegio praeposito; novaque comitia indicta.

~~~~~

## IOCI.

#### Clarorum virorum apophthegmata.

Milites aliquot Tarentini inter coenandum multa liberius dixerant in Pyrrhum regem. Res ad eum delata est; acciti sunt iuvenes, ac periclitabantur omnes, quum factum nec negari posset, nec defendi. Tum unus illorum dexterioris ingenii: — «Imo — inquit —

rex, et ista diximus et longe acerbiora dicturi fuamus, nisi nos lagena defecisset, linguae petulantiam in temulentiam reiciens». Mox ira principis in risum versa, dimissi sunt.

Publius videns P. Mutium hominem malevolum et invidum solito tristior: — «Aut Mutio — inquit — aliquid accidit mali, aut alteri cuiquam aliquid boni» sentiens illum non minus alienis commodis quam suis incommodis iri.

~~~~~

AENIGMATA

A FR. PALATA PROPOSITA.

I.

Oppositi pluviae si splendent lumina Phoebi,
condecoro vitta versicolore polum.
Litterulam muta: fio mendiculus egenus
aulam Dulichii suetus adire ducis.

II.

Undis dilutus sum gnarus tollere sordes.
Rho mihi subnectas: irritum molle palatum.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet I. B. FRANCESIA comoediam latinis versibus scriptam, cui titulus:

SATURIO.

Aenigmata an. VII, n. X proposita his respondent:

1) Latet anguis in herba; 2) Cor-pus.

Ea rite soluta miserunt:

Guil. Schenz, *Ratisbona*. — Ieston, *Musson*. — D. Le Provost, *Briceon*. — Princ. Gordon, *Mancunio*. — Georg. Nemeth, *Vas Nadasd*. — Em. Gschwind S. P., *Praga*. — Ab. Ballerini, *Novocomo*. — Petr. Garrone, *Pessana ad Vercellas*. — I. A. Oudemans, *Traiecto ad Rhenum*. — Zivirina par., *Lohnau*. — Cam. Shaschill O. F. M., *Villaco*. — Call. Amalberti, *Albio Intermello*. — Ios. Walter, *Neo-Eboraco*. — F. Arnori, *Ioan. Galbiati, Mediolano*. — Am. Robert, *Marievilla in Canada*. — Petrus Tergestinus. — I. Berkvens, *Strato*. — Senior Astensis. — Ioan. Cantono Ceva marchio, *Ronco ad Bugellam*. — E. F. Currano, *Terra nova*. — Alois. Berthé, *Gustavino*. — Alois. Cappelli *Sentis*. — Mich. Vidal, *Palma in insula Maiorica*. — Ios. Debal, *Greeley*. — V. A. Zavadsky, *Krasnopolsky*. — Herm. Gini, *Aquis Taurinis*. — Aug. Paul, *Brasovia*. — Coll. Schol. Piarum *Stellae*. — Andr. Pápay, *Pruzzina*.

Sortitus est praemium

I. A. OUDEMANS,

ad quem missa est IOANNIS BAPTISTAE FRANCESIA comoedia latinis versibus scripta, cui titulus

SATURIO.

Aenigmata an. VII n. XI, proposita his respondent:

1) Ave-na; 2) Lis, Glis.

Ea rite soluta miserunt:

Petrus Tergestinus. — Ioan. Giambonini, *Pollegio*. — Car. Stegmüller, *Sabaria*. — Senior Astensis. — Em. Gschwind S. P., *Praga*. — Guil. Schenz, *Ratisbona*. — Aug. Scriban, *Buzau*. — I. Berkvens, *Strato*. — Iac. Cemasark, *Costadona*. — Col. Szabó, *Tomord*. — Princ. Gordon, *Mancunio*. — St. Tomkiewicz S. I., *Neo Saudecia*. — Alois. Cappelli, *Sentis*. — Mich. Vidal, *Palma in insula Maiorica*. — V. A. Zavadsky, *Krasnopolsky*. — Alex. P. Gest, *Lamberville*. — Cam. Strasehill O. F. M., *Villaco*. — Don. Macrae, *Edderton in Scotia*. — Herm. Gini, *Aquis Taurinis*. — Am. Robert, *Marievilla in Canada*. — Bern. Nurte, *S. Francisco*. — Zivirina par., *Lohnau*. — E. F. Currano, *Terra nova*. — Coll. Scholarum Piar. *Stellae*. — Ioan. Galbiati; F. Arnori, *Mediolano*. — I. A. Oudemans, *Traiecto ad Rhenum*. — Fr. Dorstal, *Nechance*. — Max. Kohlsdorfer, S. I., *Chyroto*. — Ios. Bok S. I., *Staraviesta*. — Ios. Walter, *Neo-Eboraco*. — Andr. Pápay, *Pruzzina*.

Sortitus est praemium:

Ios. Bok,

ad quem missum est VINCENTII LANFRANCHI opus, cui titulus
DE ORATORIBUS ROMANIS ACROASIS.

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus.

ROMAE — Ex officina Pacis Phil. Caggiani.